

Rozhovory se třemi táty po rodičovské dovolené

„Rodičovská dovolená utužila naši rodinu.“

Vojtěch Dušák, 33 let
dcera Ema, 2,5 roku
Praha
povoláním manažer logistiky

Byl jste na rodičovské dovolené. Co Vás vedlo k rozhodnutí, že na ní půjdete Vy jako otec?

Hlavním faktorem byly finance, jelikož jsem měl menší plat, než žena. A zároveň jsem končil v zaměstnání. Ale byli jsme rozhodnuti již před porodem.

Nelítujete té volby?

Této volby nelituji a nikdy litovat nebudu. Hrozně jsem si to užil.

Váhal jste někdy říkat, že jste byl doma s dítětem?

Chlubil jsem se. Zejména jiné maminky byly překvapené, když jsem jim říkal, že jsem doma s dcerou. Horší to bylo při hledání nové práce, jelikož jsem si na několika pohovorech připadal jako exot, kterého si pozvali, aby se podívali, jak takový tatínek na rodičovské vlastně vypadá.

Jak vypadal Váš běžný den?

Každé ráno v šest jsem vstal, převlékl malou, udělal mléko, dal prád pračku, pak jsme šli na procházku (nákup), či na pískoviště. Po příchodu jsem dal Emince svačinku a pověsil jsem prádlo. Poté jsme si hráli doma a po obědě jsem měl dvě hodiny volna, kdy Ema spala. V této době jsem doma uklidil, nebo jsem dělal nějakou práci na počítači, nebo jsem odpočíval. Po probuzení Eminky jsem jí dal svačinku a šli jsme opět ven. Po návratu následovala večeře (mléko), pohádka v TV (Mickeyho Klubík) a bylo na řadě koupání. A po koupání uspávání. Denní program se měnil s věkem a s pracovní vytížeností manželky. Snažil jsem se, aby žena měla co nejméně práce při příchodu ze zaměstnání. Nutno asi dodat, že velkou výhodou bylo to, že jsem nemusel vařit a žehlit. Toto obstarávala maminka manželky, či manželka sama.

Zejména muži v tradičních formátech rodiny mají tendenci vnímat rodičovskou dovolenou jako dovolenou. Žena je doma, nic nedělá. Co byste takovým mužům vzkázal?

Těmto mužům bych vzkázal, že to je velmi psychicky náročné. A pro ženy asi i fyzicky. Snažte se své ženy maximálně podporovat a pomáhat i třeba tím, že si své dítě vezmete ven na procházku a mamku necháte odpočívat. Muži by si také měli uvědomit, že mnohokrát je jedinou živou bytostí, se kterou má žena za celý den šanci promluvit, žvatlavé dítě. Logicky tak chce večer mluvit s někým dospělým. Tedy to povídání není jen ženský vrtoch, měl jsem to úplně stejně.

Má to ale i své „alé“. Velmi často jsem se setkával s tím, že maminky na pískovišti buď neustále telefonují, nebo se vybavují mezi sebou a nevěnují se svým ratolestem, které ve třech letech má na pískovišti plenku. Vždy jsem si říkal, jak to asi funguje doma. Tyto maminky mají asi opravdovou dovolenou.

Změnila Vás nějak rodičovská dovolená? Vnímáte teď některé věci jinak než před ní?

Rodičovská dovolená mne určitě změnila. Ať už tím, že беру jako samozřejmost pomáhat doma a nenechat vše na ženě, ale i tím, že třeba automaticky pomáhám maminkám s kočárky do tramvaje. Také jsme se s manželkou naučili si náš čas pečlivě rozplánovat.

Nyní už pracujete. Jak probíhal návrat do zaměstnání? Vyšel Vám – jako rodiči – šéf nějak vstříc?

Do práce jsem se velmi těšil. Aklimatizace proběhla úspěšně – i díky tomu, že jsme se domluvili na nástupu, tak, abychom měli časovou rezervu na „zvykačku“ Emičky ve školce. Jediným úskalím se nakonec ukázalo mé zdraví, neboť jsme podobně, jako dcera po příchodu do kolektivu, onemocněl. S tím jsem nepočítal a nikdy dříve by mne nenapadlo, že se to stane.

Setkal jste se při návratu na pracoviště s nějakým problémem?

Ne. Mé nové zapracování proběhlo úspěšně. A když jsem oznámil svým kolegyním, že jsem byl na rodičovské dovolené, tak jsem v jejich očích stoupl o 100 %.

Zaměstnavatelé mnohdy nestojí o matky s malými dětmi, protože jsou „nespolehlivými zaměstnanci“ a protože teď dlouho „nic nedělaly“. Pociťujete takový postoj i Vy jako muž?

Na několika pohovorech jsem měl takový pocit. Naše země je v tomto ohledu velmi zaostalá. Systém rodičovské dovolené je špatně nastavený a to hlavně po ukončení rodičovské dovolené. Nesehnal jsem práci ihned a musel jsem se tedy přihlásit na Úřad práce. Pro získání podpory se v takovém případě počítají jen procenta z mateřské dovolené (podpora je tak cca 3500 Kč měsíčně). Systém počítá pouze s úplnými rodinami, kde druhý z partnerů je schopen rodinu zabezpečit. Matka samoživitelka by po skončení RD neměla šanci uživit sebe ani dítě.

Jak řešíte, když Vám onemocní dítě?

Máme velké štěstí, že máme blízko našeho bytu babičku a žena má velmi tolerantního zaměstnavatele, takže může částečně dělat z domova. Vypomáhá nám i chůva na hlídání.

Tátové vítání právě vyhlašují soutěž Táta roku. Cítíte se jako nejlepší otec? Jak se, podle Vás, nejlepší otec pozná?

Nevím, jestli jsem nejlepší otec. Když se podívám na mou rodičovskou dovolenou zpětně, tak bych několik věcí změnil. Myslím si, že to je velmi individuální a svoji roli jsem se snažil zvládnout dle nejlepšího svědomí. Ale je to jako se vším. Vždy se dá udělat něco lépe a jinak.

Kdybyste měl znovu tu volbu, šel byste na rodičovskou dovolenou?

Určitě bych znovu na rodičovskou šel. Je to perfektní zkušenost a dle mého názoru ideální antistresová průprava do zaměstnání. Musím se ale přiznat, že jsem se stal citlivějším člověkem. Rodičovská dovolená utužila naši rodinu.

„Zvláštní bylo oslovování maminko.“

Lukáš Talpa, 38 let

dvě dcery (Johanka 10 let, Bětka 4 roky)
původním povoláním pastor, nyní projektový manažer
Praha

Byl jste na rodičovské dovolené. Co Vás vedlo k rozhodnutí, že na ní půjdete Vy jako otec?

Když byly Bětce téměř 3 roky, rozhodl jsem se opustit povolání pastora a začít se žít jinak. V tu samou chvíli dostala manželka nabídku zaměstnání. Slovo dalo slovo a domluvili jsme se, že než Bětka nastoupí do školky – což bylo za 4 měsíce – budu s ní doma já.

Nelítujete té volby?

Tak to tedy v žádném případě. I se starší dcerou jsem se snažil trávit hodně času, ale mít tu možnost trávit s Bětkou 24 hodin jsem si naprosto užíval.

Tatínek na rodičovské je u nás stále spíš výjimkou. Jak na to reagovalo Vaše okolí?

Nijak. Myslím, že okolí to celé vnímalo tak, že měním zaměstnání a mezidobí využívám k tomu, že jsem doma s dcerou. Bylo to pro ně naprosto normální. I když jsem chodil do Rodinného centra jako jediný táta, do Sokola jako jeden ze dvou otců. Snad jediné co bylo zvláštní, bylo oslovování „maminko“, když cvičitelky řekly: „děti, jděte ke svým maminkám“, anebo: „maminky, chytněte své děti“. Ale i to si nakonec sedlo.

Jak vypadal Váš běžný den?

Ráno budíček. Starší dceru vypravit do školy. S tím samozřejmě pomáhala i manželka. Připravit mladší snídani. Kouknout na Kouzelnou školku. Po ní jsme vyrazili někam ven nebo na cvičení. Příprava oběda. Po obědě přišla starší dcera domů, tak jsem jí pomohl s úkoly. Odpoledne jsme šli buď ven, nebo jeli se starší dcerou na trénink a s mladší jsem byl na hřišti. A večer už jsme byli všichni čtyři spolu. V přípravě večeře jsme se tak nějak střídali s manželkou. Pohádka před spaním, buď já anebo manželka, a spát. No a pak jsme měli čas pro sebe s manželkou. Během dne jsme šli s mladší dcerou občas na nákup či zařídit nějaké věci. A asi 2 x za týden jsem šel večer pryč si zacvičit s kamarády či posedět.

V čem si myslíte, že je jiné, když o dítě pečuje na rodičovské dovolené otec?

Myslím, že je těžko zobecňovat. Měl-li bych se o to pokusit, tak snad největší rozdíl vnímám v tom, že tátové dávají dětem větší volnost, neřeší tolik špinavé oblečení a pořádek doma. Ale i v tom je asi každý jiný.

Zejména muži, co nebyli s dítětem sami doma, mají tendenci vnímat rodičovskou dovolenou jako dovolenou. Žena je doma, nic nedělá. Co byste takovým mužům vzkázal?

A opravdu si to ti muži ve své většině myslí? Já mám dojem, že ta doba už pominula. Ale pokud by si to snad přeci jen mysleli, tak bych se jich zeptal, proč na tu dovolenou alespoň na chvíli nejdu.

Myslíte si, že to, že jste se rozhodl pro rodičovskou, nějak změnilo Váš vztah se ženou? Myslíte si, že by byl stejný, kdyby byla na rodičovské ona?

Rozhodně si více uvědomuji, co to znamená pečovat o dítě celý den a několik dní po sobě. Ale to jsem zažíval i před tím, když třeba manželka byla v porodnici nebo na týdenním školení.

Chápete teď obavy matek, které se bojí návratu do práce?

Chápu. Zkušenost druhých je k tomu vede. A určitě se jim najednou změní denní rytmus. A také, pokud jsou s dítětem doma několik let, tak přeci jen vypadnou ze svého oboru, jejich svět se, zejména v počátku, omezí na plínky, kojení, převlékání dítěte a i škála používaných slov se dost omezí. Ale toto jsem já tolik nezažíval tím, že Bětce už byly skoro tři roky a dalo se s ní vcelku normálně mluvit.

Zaměstnavatelé mnohdy nestojí o matky s malými dětmi, protože jsou „nespolehlivými zaměstnanci“ a protože teď dlouho „nic nedělaly“. Očekáváte podobný postoj zaměstnavatelů i vůči Vám jako muži?

Ne, neočekávám. Jednak můj zaměstnavatel má pochopení pro sladování rodinného a pracovního života a i kdybych dělal jinde, tak stereotyp je pořád nastavený proti mužům. U mě by nepředpokládal aktivnější zapojení do výchovy. Je pravděpodobné, že kdyby se více otců zapojovalo aktivněji do péče o děti, tak by se tento stereotyp u zaměstnavatelů dařilo překonat.

Jak budete řešit, když Vám onemocní dítě?

Budu s ním doma já anebo manželka. Je to u nás věc domluvy. Zatím vždycky jsme se domluvili. Já mám možnost často využívat home office a i zaměstnavatel manželky má pro nemoci dětí pochopení. Když je úplně nejhůře, tak máme naštěstí dobře fungující babičky.

Projekt Tátové vítání pomáhá otcům v péči o dítě i při vytvoření lepších pracovních podmínek. Využíváte nějak jejich podporu?

Využívám příručku pro otce, která v projektu vznikla. Velice zajímavé je především pojednání o přínosech, které má zapojení otců do výchovy dětí.

Tátové vítání právě vyhlašují soutěž Táta roku. Jak takový otec vypadá? Cítíte se jako nejlepší otec?

Ani nevím co přesně si pod pojmem nejlepší táta představit. Pro své dcery jsem rozhodně ten nejlepší a nejužasnější táta. Často mi to říkají a doufám, že to tak i zůstane. Myslím si o sobě, že jsem dobrý otec. Dobrý otec tráví čas se svým dítětem, jde mu příkladem, pečuje o ně, stará se o jeho potřeby a nebije je.

Sám se nyní realizujete v projektu Táta na plný úvazek a pomáháte tak dalším tátům zvládnout novou životní roli. O co se nejvíc zajímají?

Poradenství pro aktivní otce je nedílnou součástí projektu. Otcové chtějí nejčastěji vědět, jak mohou nastoupit na rodičovskou dovolenou, jaké kroky je třeba podniknout, pokud se chtějí na rodičovské vyměnit s partnerkou, jaká mají práva u zaměstnavatelů apod. Je pro mně skvělé setkávat se s tátami, kteří mají stejnou, a často mnohem delší, zkušenost s rodičovskou, anebo s tátami, kteří o rodičovské uvažují.

Kdybyste měl znovu tu volbu, šel byste na rodičovskou dovolenou?

Rozhodně ano

„Chtěl jsem si to vyzkoušet. Bylo mi 45 let a ještě jsem na rodičovské nebyl.“

Pavel Nevřala, 50 let, Bystřice pod Hostýnem, dvě dcery (Jana 22, Hana 11) a dva synové (Pavel 24, Petr 6), původní profesí strojní inženýr, nyní se zabývá vybavením dětských hřišť

Byl jste na rodičovské dovolené. Co Vás vedlo k rozhodnutí, že na ní půjdete Vy jako otec?

Chtěl jsem si to vyzkoušet. Bylo mi 45 let a ještě jsem na rodičovské dovolené nebyl.

Nelituje té volby?

Ne a nikdy jsem nelitoval. Naopak, jsem rád, že mi to manželka umožnila. Vystřídali jsme se, když byl synovi rok.

Tatínek na rodičovské je u nás stále spíš výjimkou. Jak na to reagovalo Vaše okolí?

Většinou kladně. Hlavně nikdo nevěřil, že na RD skutečně odejdu.

Jak vypadal Váš běžný den?

Ze začátku to byl boj s časem. Postupně se všechno zaběhlo tak, že jsme stihli dopoledne nákup a vaření, odpoledne zábavu doma nebo venku, a pak honem uklidit, než přijde manželka domů.

V čem si myslíte, že je jiné, když o dítě pečuje na rodičovské dovolené otec?

Myslím si, že se stará o dítě jako chlap, má jiné myšlení, jiné priority než žena. Možná si více hraje a méně uklízí, ale na prvním místě má stejně jako žena starost o dítě.

Zejména muži, co nebyli s dítětem sami doma, mají tendenci vnímat rodičovskou dovolenou jako dovolenou. Žena je doma, nic nedělá. Co byste takovým mužům vzkázal?

Zkuste si to. Nemá cenu to vysvětlovat, stejně neuvěří, dokud si to nezkusí.

Změnila Vás nějak rodičovská dovolená? Vnímáte teď některé věci jinak než před ní?

Zvolnil jsem životní tempo a zjistil, že se od toho malého mám taky co učit. Víc si teď vážím ženy a žasnu, co všechno stihne. Jako rodina jsme se víc semkli. Poznali jsme každý toho druhého v opačných rolích a dokážeme to ocenit.

Chápete teď obavy matek, které se bojí návratu do práce?

Myslím, že ano.

Jak jste měl vyřešený návrat do práce Vy?

Jak se blížil konec rodičovské, věděl jsem, že už nechci pracovat na plný úvazek. Tak jsem se stal OSVČ a do původního zaměstnání jsem se už nevrátil.

Vyšel Vám – jako rodiči – šéf nějak vstříc?

Šéf měl také děti, takže mi vycházel vstříc. Byl jsem třeba bez problémů na nemocenské s dcerou.

Projekt „Tátové vítání“ pomáhá otcům v péči o dítě i při vytvoření lepších pracovních podmínek. Využíváte nějak jejich podporu?

Zatím jsem neměl tu možnost, ale jsem rád, že se tím někdo zabývá.

Kdybyste měl znovu tu volbu, šel byste na rodičovskou dovolenou?

Ano!